

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas sayısı:1980/33

Karar sayısı:1980/46

Karar günü:3.7.1980

Resmi Gazete tarih/sayı:3.11.1980/17149

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Edirne Ağır Ceza Mahkemesi,

İTİRAZIN KONUSU: 1.3.1926 günlü, 765 sayılı Türk Ceza Yasasının 9.7.1953 günlü, 6123 sayılı Yasa ile değişik 403. Maddesinin 2 sayılı bendinin iptali istemidir.

I - OLAY:

1975 yılında yurt dışına 28,3 kg. esrar çıkaran ve Almanya'da yakalanarak Hof Asliye Mahkemesince 4 yıl 6 ay hapisle cezalandırılan sanık hakkında Türk Ceza Yasasının 403/1 ve 2. maddelerinin uygulanması isteği ile Edirne Cumhuriyet Savcılığınca bu yer Ağır Ceza Mahkemesinde dava açılmıştır.

29.2.1980 günlü oturumda sanık vekili, Türk Ceza Yasasının 6123 sayılı yasa ile değişik 403. maddenin 1. ve 2. bentlerinin Anayasaya aykırılığını ileri sürmüş, bu savı ciddi gören mahkeme, Türk Ceza Yasasının 6123 sayılı Yasa ile değişik 403. maddesinin 2. bendinin iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmuştur.

IV- İLK İNCELEME:

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca, Şevket Müftügil, Ahmet H.Boyacıoğlu, Rüştü Aral, Muammer Yazar, Âdil Esmer, Nihat O.Akçakayalıoğlu, Nahit Saçlıoğlu, Hüseyin Karamüstantikoğlu, Kenan Terzioğlu, Orhan Onar, Necdet Darıcıoğlu, İhsan N. Tanyıldız, Bülent Olçay, Yılmaz Aliefendioğlu ve Yekta Güngör Özden'in katılmalarıyla 22.5.1980 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, sınırlama sorunu üzerinde durulmuştur.

İtiraz yoluna başvuran mahkeme 29.2.1980 günlü gerekçeli kararının sonuç kısmında, 765 sayılı Türk Ceza Yasasının 6123 sayılı Yasayla değişik 403. maddesinin 2. bendi hükmünün ya da bu bent içindeki "esrar" sözcüğü'nün Anayasanın Başlangıç bölümü ile, 2., 9. ve 12. maddelerine aykırı olduğunu ileri sürmektedir.

Olayda sanığa yükletilen suç "esrar ihraç etmek" tir. Böyle olunca 1. bentte yazılı "imal", "ithal" eylemlerinin ve 2. bentte yazılı "esrar" dan gayri maddelerin ihracının olayla ilgisi yoktur. Açıklanan bu nedenlerle, incelemenin, 403. maddenin 2. bendindeki "esrar" sözcüğü ile ve aynı maddenin 1 sayılı bendindeki "ihraç" yönünden sınırlı olarak yapılması gerekir.

Ahmet H.Boyacıoğlu bu görüşe katılmamıştır.

V- ESASIN İNCELENMESİ:

İşin esasına ilişkin rapor, başvurma kararı ve ekleri, iptali istenen yasa ve dayanan Anayasa kuralları ve bunlarla ilgili gerekçeler, öteki yasama belgeleri okunduktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

İtiraz yoluna başvuran Mahkeme, 1.3.1926 günlü, 765 sayılı Türk Ceza Yasasının 9.7.1953 günlü, 6123 sayılı Yasayla değişik 403. maddesinin 2. bendinin sınırlama kararı

uyarınca ele alınan hükmünün Anayasanın Başlangıcı ile 2., 9. ve 12. maddelerine aykırı olduğunu ileri sürerek iptalini istemektedir. Bu hükmün istemi, aynı mahkemenin daha önceki başvurusunda da ileri sürülmüş ve itiraz, 29.4.1980 günlü, Esas: 1980/18, Karar:1980/29 sayılı Anayasa Mahkemesi kararıyla reddedilmiş olup orada ayrıntılarıyla gösterilen gerekçeler bu başvuru için de geçerli bulunduğundan, bunların burada yinelenmesine gerek görülmemiştir.

Belirtilen nedenlerle, itiraz konusu hükme yönelen iptal istemi, aynı gerekçelerle reddedilmelidir.

VI- SONUÇ:

1.3.1926 günlü, 765 sayılı Türk Ceza Yasasının, 9.7.1953 günlü, 6123 sayılı Yasa ile değişik 403. maddesinin sınırlama kararı uyarınca ele alınan hükümlerinin Anayasaya aykırı olmadığına ve itirazın reddine, Muammer Yazar ve Yılmaz Aliefendioğlu'nun karşı oylarıyla ve oyçokluğu ile,

3.7.1980 gününde karar verildi.

Başkan
Şevket Müftügil

Başkanvekili
Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye
Rüştü Aral

Üye
Osman Tokcan

Üye
Muammer Yazar

Üye
Nihat O. Akçakayalıoğlu

Üye
Nahit Saçlıoğlu

Üye
Hüseyin Karamüstantikoğlu

Üye
Kenan Terzioğlu

Üye
Orhan Onar

Üye
Necdet Darıcıoğlu

Üye
İhsan N. Tanyıldız

Üye
Bülent Olçay

Üye
Yılmaz Aliefendioğlu

Üye
Yekta Güngör Özden

Karşıoy Yazısı

Resmi Gazete'nin 9.6.1980 günlü, 17012 sayılı nüshasında yayımlanan 6.3.1980 günlü, Esas 1979/35, Karar 1980/17 sayılı kararda açıklanan nedenlerle sınırlama yapılmasına karşıyım.

Başkanvekili

Ahmet H.
Boyacıoğlu

KARŞIOY YAZISI

Varılan kararın dayandığı gerekçenin 29.4.1980 günlü, esas 1980/18, karar 1980/29 sayılı kararın gerekçesinden ibaret olduğu belirtilmekle yetinilmiş, ayrı bir dayanaktan söz edilmemiştir. O karar ve gerekçesi karşıoy yazıyla birlikte 23. Ağustos. 1980 günlü, 17084 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır. Şimdide aradaki karşıoy yazımın kapsadığı gerekçelere dayanarak çoğunlukla verilen karara katılmıyorum.

Üye

Muammer Yazar

KARŞIOY YAZISI

Türk Ceza Yasasının 403. maddesinin 1.bendinde uyuşturucu maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak imal, ithal veya ihraç edenlerin veyahut bu eylemlere girişenlerin 10 seneden aşağı olmamak üzere ağır hapisle cezalandırılmasını, 2.bendinde ise, 1.bentte belirtilen uyuşturucu maddenin eroin, kokain, morfin veya esrar olması halinde failine yaşam boyu ağır hapis cezası verilmesi öngörülmüştür.

Konu Yüksek Mahkemenin sınırlama kararı uyarınca ele alındığında, yurt dışına çıkarılan nesnenin, olayımızda olduğu gibi esrar olması halinde verilecek ceza yaşam boyu ağır hapistir.

Maddede, dışarı çıkarılan esrarın bir kaç gr. veya kilolarla olması, esrar çıkarma eyleminin kazanç saklama veya kendi kullanımı amacına dönük bulunması arasında bir ayırım gözetilmemiştir.

Birçok bilim adamı, esrarın uyuşturucu bir madde olduğunu kabul etmekle beraber, bu maddenin 2. bentte sayılan öteki uyuşturucular kadar zararlı etkisi bulunmadığını, daha az alışkanlık yaptığını ve ölüme neden olmadığını belirtmişlerdir.

Öteki ülkelerin ceza yasaları incelendiğinde kimi ülkelerin, esrarın yurt dışına çıkarılışını Türkiye'ye oranla daha hafif biçimle cezalandırdığı, esrardan dolayı verilen cezaların öteki uyuşturucu maddenin kullanımı veya imali nedeniyle verilen cezalara oranla daha hafif olduğu,

İsveç gibi kimi ülkelerde ise, esrar kullanımının ihracının veya imalinin cezalandırılmadığı görülmektedir. Amerika'da esrar kullanımı için ceza verilmesinden vazgeçilmiş, daha sonra tekrar ceza uygulanmasına başlanmış ise de, ceza miktarı öteki uyuşturuculardan daha değişik tutulmuştur.

Yasa koyucu, bir eylemin suç sayılıp sayılmaması, o suç için ne tür ve ne miktar ceza verileceği konusunda takdir hakkını kullanırken Anayasa kuralları, ceza hukuku ilkeleri ve toplumun gereksinme ve yararlarını gözetmeli, suçun ağırlığına göre ceza saptayarak suç ve ceza arasındaki dengeyi korumalıdır. Eroin, kokain ve morfin derecesinde tehlikeli uyuşturucu bir madde olmadığı anlaşılan esrarın, yurtdışına çıkarılması nedeniyle failin yaşam boyu ağır hapse mahkum edilmesi hukuk devleti ilkelerine uygun düşmez.

Öteyandan, Türk Ceza Yasasının 403. maddenin 3. bendinde uyuşturucu maddeleri yurtiçinde ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak satanlar veya satışa arz edenler, taşıyanlar..... için öngörülen ceza yurtdışına çıkaranlardan daha azdır. Uyuşturucu maddeyi yurtdışına götürürken yurtiçinde yakalanan kişinin cezası, yurt dışında yakalananlardan çok daha az olacaktır. Ayrıca, yakalandığı ülke yasalarına göre hafif bir biçimde cezalandırılan kişi, Türkiye'de sırf Türk vatandaşı olması nedeniyle yeniden, aynı maddeyle yurt dışında birlikte yakalandığı yabancı kişilere oranla çok daha ağır cezalandırılacaktır. Bu durum Anayasanın eşitlik ilkesiyle de bağdaşmaz. Kaldı ki cezada ağırlığın suçun sayısını azaltmadığı yıllık istatistiklerden anlaşılmaktadır. Bu hale, göre yurt dışında üzerinde esrar bulunan Türk vatandaşına uygulanan cezanın bu denli ağır olmasında kamu yararı bulunmaktadır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Türk Ceza Yasasının 403. maddesinin 2. bendinin, 1. bentteki "ihraç" ve "esrar" sözcükleriyle sınırlı olarak iptali gerektiği oyu ile verilen karara karşıyım.

Üye
Yılmaz
Aliefendioğlu